

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДонНУЕТ

Протокол № 11 від "04" 04. 2016 р.

В. о. ректора ДонНУЕТ

Чернега О.Б. Чернега

набуває чинності згідно з наказом ректора

№ 64 від "04" 04. 2016 р

Освітня програма вводиться в дію

з 01.09.2016 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДонНУЕТ

Протокол № 11 від "04" 04. 2016 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Туризм»

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 242 «Туризм»

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Кваліфікація: бакалавр з туризму

Зі змінами:

Рішення ВР ДонНУЕТ
(протокол №10 від 07.03.2017р.)

Наказ №47 від 07.03.2017р.

Рішення ВР ДонНУЕТ
(протокол №8 від 29.01.2018р.)

Наказ №24 від 02.02.2018р.

Рішення ВР ДонНУЕТ
(протокол №5 від 20.12.2018р.)

Наказ №215 від 20.12.2018р.

Рішення ВР ДонНУЕТ
(протокол №17 від 28.05.2020р.)

Наказ №106 від 28.05.2020р.

Рішення ВР ДонНУЕТ
(протокол №10 від 05.03.2021р.)

Наказ №40 від 12.03.2021р.

Рішення ВР ДонНУЕТ
(протокол №13 від 30.06.2022р.)

Наказ №85 від 30.06.2022 р.

Розроблено проектною групою у складі:

1. Горіна Г.О., к.е.н., доцент – гарант освітньої програми
2. Романуха О. М., к.і.н., доцент
3. Дорофєєва Х.М., к.е.н.

I. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 242 «ТУРИЗМ»

1 – Загальна інформація

Кваліфікація

бакалавр з туризму

Тип диплома

одиничний

Обсяг програми

240 кредитів ЄКТС

Нормативний термін навчання

3 р. 10. м.

Рівень

бакалавр (перший цикл вищої освіти)

Передумови

наявність повної загальної середньої освіти

Мова викладання

українська

2 - Опис предметної області

Мета освітньої програми полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців в сфері туризмознавства з формуванням загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у сфері рекреації і туризму, а також із особливим інтересом до певної спеціалізації у туристичній галузі для подальшого навчання; гармонійно розвинутих особистостей, націлених на реалізацію власного внеску в розвиток української економіки, державності, громадянського суспільства.

Об'єкти вивчення:

- туризм як суспільний феномен, складна соціо-еколого-економічна система, яка охоплює географічні, соціокультурні, екологічні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов'язані з комфортом та безпечним подорожуванням;
- туризм як сфера професійної діяльності, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності з організації комплексного туристичного обслуговування в індустрії туризму.

Теоретичний зміст предметної області. *Поняття:* туризм, турист, сфера туризму, форми та види туризму, рекреаційно-туристичні ресурси, об'єкти та атракцій туризму; туристичний продукт, екскурсія, туристична DESTИНАЦІЯ, туристична діяльність, туристичний сервіс, індустрія туризму, туристична інфраструктура, ринок туристичних послуг, суб'єкти туристичного бізнесу. *Концепції:* 1) гуманістична, патріотично-виховна, національної ідентичності; 2) глобалізації та глокалізації туризму; 3) геоторіальності туризму, геопросторової організації туристичного процесу; 4) сталого туризму задля розвитку; 5) інформаційно-технологічна; 6) холістичного маркетингу; 7) сервісна; 8) соціально відповідального бізнесу; принципи, які визначають закономірності підготовки фахівців: студентоцентричний, компетентісно-орієнтований, науковості, систематичності і послідовності навчання, практико-орієнтований, міждисциплінарний.

Методи, методики та технології, якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці: загально- та спеціальнонаукові методи: географічні, економічні, соціологічні, психологічні, інформаційні, методи туристичного обслуговування (технологічно-виробничі, інтерактивні, сервісні).

Інструменти та обладнання: 1) комп'ютерні лабораторії; 2) інтернет-лекторій для змішаних форм навчання; 3) лінгафонний кабінет; 4) лекційні аудиторії, усі оснащені обладнанням для аудіовізуальної підтримки лекцій, інтерактивних форм навчання; 5) карти, атласи.

3 – Характеристика освітньої програми

Характеристика програми (програмні області, які формують основу програми)

Гуманітарна підготовка, іноземна мова, економіка та менеджмент, професійна підготовка з туризму (17:22:14:47)

Основний фокус освітньої програми

Загальна

Орієнтація освітньої програми

Освітньо-професійна програма з академічною орієнтацією на сучасні особливості організації туристичної діяльності та міжнародного туризму.

Особливості програми забезпечуються унікальним набором білінгвальних освітніх компонент та їх поєднанням, виконанням групових проєктів, обов'язковим вивченням двох іноземних мов, що дозволяє підготувати фахівців, які:

- володіють теорією, методикою і практикою визначення, аналізу та інтерпретації тенденцій розвитку національного, регіонального та світового ринків туристичних послуг із застосуванням глобальних інформаційних панелей статистичної туристичної інформації;

- здатні здійснювати міжкультурну комунікацію із використанням сучасних знань щодо ролі міжнародного туризму у досягненні Цілей сталого розвитку, а також

урахуванням безпекової компоненти і етики та соціальної відповідальності в міжнародному туризмі;

- вміють надавати рекреаційну характеристику та проводити порівняльний аналіз рекреаційних ресурсів країн та регіонів світу, визначати глобальні та регіональні тенденції розвитку рекреації; аналізувати функціональну, галузеву та територіальну структуру рекреаційних комплексів світу та України на підставі збалансованого забезпечення рекреаційних потреб населення.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Здатність до працевлаштування (потенційні галузі/сфери працевлаштування випускників)

Бакалавр з туризму має високий рівень теоретичної підготовки, спеціальні знання, поглиблену спеціалізовану фахову підготовку та після закінчення навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти здатен виконувати зазначену в Національному класифікаторі України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 професійну роботу і може займати відповідні посади фахівців за категоріями:

2482.2 Фахівець із гостинності в місцях розміщення (готелі, туристичні комплекси та ін.)

2483.2 Фахівець із санаторно-курортної справи

3414 Екскурсовод

3414 Організатор подорожей (екскурсій)

3414 Організатор туристичної і готельної діяльності

3414 Фахівець з готельного обслуговування

3414 Фахівець з розвитку сільського туризму

3414 Фахівець з туристичного обслуговування

3414 Фахівець із організації дозвілля

3414 Фахівець із туристичної безпеки

4221 Агент з організації туризму

9132 Робітник з надання послуг у сфері сільського туризму

Подальше навчання

Випускники, які успішно опанували освітньо-професійну програму бакалавра, можуть продовжувати навчання в магістратурі.

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання

Лекції, семінарські і практичні заняття проблемного характеру, практика зі спеціальності, самостійна робота (підготовка есе, рефератів, презентацій, курсових робіт, дослідницьких робіт, кваліфікаційної роботи)

Оцінювання

Екзамени, заліки, захист звіту з практики, атестаційний екзамен, захист кваліфікаційної роботи.

6 – Програмні компетентності

№	Компетентності
Інтегральна компетентність	
Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні .
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК4	Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК5	Прагнення до збереження навколишнього середовища.
ЗК6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК7	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК8	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК9	Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
ЗК10	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК11	Здатність спілкуватися іноземними мовами як усно, так і письмово.
ЗК12	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК13	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК14	Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК15	Здатність ставитися із повагою до національних та культурних традицій населення інших країн. Демонструвати прихильність та етичність до несхожості та інших культур через особисті лідерські якості та менеджерський стиль.
Фахові компетентності (ФК)	
ФК1	Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.
ФК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ФК3	Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.
ФК4	Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.
ФК5	Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
ФК6	Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).
ФК7	Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.
ФК8	Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК9	Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.
ФК10	Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
ФК11	Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.
ФК12	Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.
ФК13	Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.
ФК14	Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.
ФК15	Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.
ФК16	Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.
ФК17	Здатність визначати, аналізувати та інтерпретувати тенденції розвитку національного, регіонального та світового ринків туристичних послуг.
ФК18	Здатність використовувати на практиці навички міжкультурної комунікації в міжнародному туризмі із дотриманням етики та соціальної відповідальності, керуватися та дотримуватися Цілей сталого розвитку у професійній діяльності.
ФК19	Здатність аналізувати функціональну, галузеву та територіальну структуру рекреаційних комплексів світу та України на підставі збалансованого забезпечення рекреаційних потреб населення.

7 - Програмні результати навчання (ПРН)

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПР09. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПР11. Володіти державною та іноземними мовами, на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

ПР23. Виявляти, аналізувати та інтерпретувати тенденції розвитку ринку туристичних послуг на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

ПР24. Використовувати на практиці навички міжкультурної комунікації в міжнародному туризмі із дотриманням принципів етики та соціальної відповідальності, застосуванням сучасних знань щодо ролі туризму у досягненні Цілей сталого розвитку.

ПР25. Надавати рекреаційну характеристику та проводити порівняльний аналіз рекреаційних ресурсів країн та регіонів світу, аналізувати функціональну, галузеву та територіальну структуру рекреаційних комплексів світу та України на підставі збалансованого забезпечення рекреаційних потреб населення.

8 - Модуляризація програми

Модуляризація програми

Кожна одиниця програми має довільний вимір (не менш 3 кредитів).

Одному кредиту ЕКТС відповідають 30 год. загального навчального навантаження здобувача вищої освіти. Один семестр – 30 кредитів, навчальний рік – 60 кредитів.

II. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1 Цикл загальної підготовки			
ОЗП1	Історія української державності та культури	5	залік
ОЗП2	Іноземна мова	20	екзамен/залік
ОЗП3	Психологія	5	залік
ОЗП4	Ділова українська мова	5	екзамен
ОЗП5	Основи наукових досліджень та академічне письмо	5	залік
ОЗП6	Макроекономіка	5	екзамен
ОЗП7	Інформатика та інформаційні технології	5	залік
ОЗП8	Мікроекономіка	5	екзамен
ОЗП9	Друга іноземна мова	10	екзамен
ОЗП10	Господарське право	5	залік
ОЗП11	Практикум з іноземної мови	10	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		80	
1.2 Цикл професійної підготовки			
ОПП1	Туристичне краєзнавство	5	екзамен
ОПП2	Основи туризмознавства	5	екзамен
ОПП3	Основи музеєзнавства	5	екзамен
ОПП4	Технології ділових комунікацій	5	залік
ОПП5	Географія туризму	5	екзамен
ОПП6	Спеціалізований туризм	5	екзамен
ОПП7	Рекреаційні комплекси світу	5	залік
ОПП8	Організація екскурсійної діяльності	5	екзамен
ОПП9	Ринок туристичних послуг	5	екзамен/курслова робота
ОПП10	Маркетинг	5	екзамен
ОПП11	Міжнародна економіка	5	екзамен
ОПП12	Організація туристичних подорожей	5	екзамен
ОПП13	Практика зі спеціальності	6	залік
ОПП14	Країнознавство	4	екзамен
ОПП15	Організація готельного та ресторанного господарства	5	екзамен
ОПП16	Міжнародний туризм	5	екзамен/курслова робота
ОПП17	Туроперейтинг	5	екзамен
ОПП18	Менеджмент	5	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		90	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		170	
Вибіркові компоненти ОП			
Загальний обсяг вибірових компонентів		60	
Атестація			
	Атестаційний екзамен	1	екзамен
	Кваліфікаційна робота	9	захист
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

III. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 242 «Туризм» проводиться у формі атестаційного екзамену з дисциплін: «Географія туризму», «Міжнародний туризм», «Ринок туристичних послуг» та у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження випускнику ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з туризму. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

IV. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одиниці програми		Інтегральна	Програмні компетентності																																					
			Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності																								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
Обов'язкові компоненти	Цикл загальної підготовки	ОЗП1	+	+	+										+	+																			+				+	
		ОЗП2	+							+				+	+		+																			+			+	
		ОЗП3	+				+				+			+	+	+																				+	+			
		ОЗП4	+									+			+		+																				+			
		ОЗП5	+			+									+	+																					+	+		
		ОЗП6	+				+								+	+					+																	+		
		ОЗП7	+					+			+					+																				+				
		ОЗП8	+				+									+					+						+		+								+			
		ОЗП9	+							+					+	+		+																		+			+	
		ОЗП10	+													+											+										+			
		ОЗП11	+							+					+	+		+																			+			+
	Цикл професійної підготовки	ОПП1	+			+		+							+	+		+		+					+	+		+												
		ОПП2	+			+									+	+		+									+													
		ОПП3	+												+	+	+		+				+	+			+													
		ОПП4	+				+				+	+			+	+	+	+						+											+	+			+	
		ОПП5	+												+	+		+										+											+	
		ОПП6	+			+			+						+	+	+		+		+					+		+												
		ОПП7	+				+		+						+	+	+	+	+		+															+			+	
		ОПП8	+					+		+					+	+		+				+	+	+	+															
		ОПП9	+				+		+		+	+			+	+	+		+		+	+			+	+		+	+	+	+					+	+		+	
		ОПП10	+												+	+	+		+			+				+		+		+										
		ОПП11	+				+								+	+	+	+	+		+						+									+		+	+	
		ОПП12	+				+			+					+	+	+		+					+	+	+	+		+	+	+									
		ОПП13	+					+		+	+				+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
		ОПП14	+					+	+							+	+	+	+	+							+										+			
		ОПП15	+													+	+		+						+	+	+	+			+									
		ОПП16	+			+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+		+					+	+	+	+					+	+	+	+	+	+
		ОПП17	+					+								+	+		+			+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ОПП18	+							+					+	+	+	+	+																		+	+		+		

V. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одиниці програми		Програмні результати навчання																										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25		
Обов'язкові компоненти	Цикл загальної підготовки	ОЗП1		+											+		+											
		ОЗП2										+	+	+													+	
		ОЗП3									+	+		+	+						+	+	+	+				
		ОЗП4											+	+	+						+							
		ОЗП5															+				+	+						
		ОЗП6					+															+				+		
		ОЗП7									+	+														+		
		ОЗП8										+													+			
		ОЗП9											+									+						
		ОЗП10	+									+																
		ОЗП11											+	+	+													+
	Цикл професійної підготовки	ОПП1				+	+		+											+	+			+	+			
		ОПП2	+	+																+	+			+				
		ОПП3		+	+															+	+			+				
		ОПП4								+	+		+	+		+			+	+	+			+				
		ОПП5				+	+													+	+			+	+	+	+	
		ОПП6			+				+											+	+			+	+			
		ОПП7				+	+													+	+			+	+	+	+	
		ОПП8		+				+	+								+		+	+		+	+	+				
		ОПП9	+						+		+	+			+			+	+	+				+	+		+	
		ОПП10							+		+	+																
		ОПП11																		+	+					+	+	
		ОПП12	+	+			+	+	+	+							+		+	+		+	+	+				
		ОПП13	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
		ОПП14													+	+			+	+				+	+	+		
		ОПП15		+				+	+								+		+	+		+	+	+				
		ОПП16	+			+	+			+					+	+		+	+	+				+	+	+	+	
		ОПП17	+					+	+	+	+	+		+			+	+	+	+		+	+	+				
ОПП18								+	+						+	+	+	+										

